

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

11 грудня 2020 р.

Київ

№ 47-р/тк

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України (далі – Колегія), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 09.12.2020 № 500-01/501-п, повідомлення про нову державну допомогу, надіслане Управлінням житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради за реєстраційним номером у базі даних 43720 (вх. № 1750-ПДД/1 від 15.09.2020) та листи за реєстраційними номерами в базі даних 62525 (вх. № 1820-ПДД/4 від 27.10.2020) та 46180 (вх. № 1821-ПДД/1 від 27.10.2020), щодо підтримки спеціалізованого комунального підприємства «Ритуальна служба» Тернопільської міської ради, які було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (зі змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789),

ВСТАНОВИЛА:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ

- (1) Листом за реєстраційним номером у базі даних 43720 (вх. № 1750-ПДД/1 від 15.09.2020) Управлінням житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Комітету від 29.09.2020 № 500-29/09-13235 Повідомлення залишено без руху та надано тридцятиденний строк для усунення недоліків і надання додаткової інформації.
- (3) Листами за реєстраційними номерами у базі даних 62525 (вх. № 1820-ПДД/4 від 27.10.2020) та 46180 (вх. № 1821-ПДД/1 від 27.10.2020) Управлінням житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради було надано запитувану інформацію.
Повідомлення прийнято до розгляду 27.10.2020.

- (4) Листом від 02.12.2020 № 3247/15 (вх. № 5-01/15873 від 02.12.2020) (далі – Лист) Управлінням житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (5) Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради (далі – Надавач) (місцезнаходження: 46000, вул. Коперника, 1, м. Тернопіль, ідентифікаційний код юридичної особи 35939939).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Спеціалізоване комунальне підприємство «Ритуальна служба» Тернопільської міської ради (далі – СКП «Ритуальна служба», Підприємство, Отримувач) (місцезнаходження: 46008, вул. Микулинецька, 27, м. Тернопіль, ідентифікаційний код юридичної особи 03353302).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (7) Створення належних умов для надання населенню якісних та безпечних послуг з утримання та експлуатації кладовищ, що знаходяться на балансі СКП «Ритуальна служба», та забезпечення ефективності їх роботи в місті Тернополі.

2.4. Очікуваний результат

- (8) Проведення необхідного ремонту об'єктів кладовищ, забезпечення цілодобової охорони кладовищ, проведення зрізки аварійних дерев на кладовищах, прибирання сміття та снігу, забезпечення кладовищ освітленням та водопостачанням.

2.5. Форма державної підтримки

- (9) Поточні трансферти.

2.6. Обсяг державної підтримки

- (10) Загальний обсяг підтримки – 18 000 000 грн, з них за роками:
2021 рік – 5 200 000 грн;
2022 рік – 6 100 000 грн;
2023 рік – 6 700 000 грн.

2.7. Підстава для надання державної підтримки

- (11) Закон України «Про благоустрій населених пунктів».
- (12) Закон України «Про поховання та похоронну справу».
- (13) Проект рішення «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства Тернопільської міської територіальної громади на 2021-2023 роки» (далі – Програма).

2.8. Тривалість державної підтримки

(14) з 01.01.2021 по 31.12.2023.

2.9. Інформація щодо умов надання державної підтримки

(15) Відповідно до Повідомлення, СКП «Ритуальна служба» як балансоутримувач кладовищ останні десятиліття здійснювало утримання кладовищ об'єднаної територіальної громади (далі – ОТГ) на основі участі в державних закупівлях, відповідно сформувавши штат працівників та спецтехніки.

(16) Завдяки Програмі будуть забезпечені належні та безпечні умови для відвідувачів кладовищ та збереження в належному стані об'єктів, що розташовані на них, шляхом вирішення ряду проблемних питань, а саме:

- накопичення сміття на кладовищах, утворених внаслідок прибирання населення на могилах родичів;
- відсутність охорони, що може призвести до пошкодження вандалами меморіальних комплексів та викрадення цінних предметів на кладовищах;
- неприбирання снігу та відсутність освітлення, що ускладнить відвідування мешканцями ОТГ могил рідних;
- незрізка аварійних дерев, що призведе до пошкодження намогильних споруд зламаними гілками або під час падіння самих дерев.

(17) За інформацією Надавача, СКП «Ритуальна служба» утримує кладовища Тернопільської ОТГ, що знаходяться на балансі в Підприємства:

№ п/п	Найменування	Орієнтовна площа
1	Микулинецьке	21,59 га
2	Підгороднянське	15,30 га
3	М-рн Кутківці	1,07 га
4	М-рн Кутківці	0,62 га
5	М-рн Пронятин	1,03 га
6	Єврейське	1,16 га
7	Львівське	40,0 га
8	Будинок трауру	0,5 га
9	с. Городище	1,0 га
10	с. Носівці	1,0 га
11	с. Кобзарівка	1,0 га
12	с. Іванківці	1,0 га
13	с. Малашівці	2,0 га
14	с. Чернихів	2,0 га
15	с. Плесківці	1,0 га
16	с. Глядки	2,0 га
17	с. Курівці	2,0 га
18	с. Вертелка	1,5 га

(18) Відповідно до Статуту, затвердженого рішенням міської ради від 09.11.2006 № 5/3/52 (далі – Статут), СКП «Ритуальна служба» засновано на комунальній власності територіальної громади міста Тернополя.

Власником Підприємства є Тернопільська міська рада, яка діє від імені територіальної громади міста Тернополя.

Уповноваженим органом, до сфери управління якого належить Підприємство, є Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради.

- (19) Згідно з пунктом 3.1 Статуту СКП «Ритуальна служба» створено з метою забезпечення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг.
- (20) Основним предметом діяльності Підприємства відповідно до Статуту є організація поховань померлих і надання інших послуг, передбачених чинним законодавством.
- (21) У пункті 6.2 Статуту встановлено, що майно Підприємства належить до комунальної власності та закріплене за Підприємством на праві господарського відання.
- (22) До Надавача не надходило звернень від інших суб'єктів господарювання про наміри чи можливість здійснювати заходи Програми, на які буде спрямовано місцеві ресурси.
- (23) Для мешканців міста надаються безкоштовно послуги з утримання в належному стані кладовищ, на які спрямовуються кошти державної підтримки.
- (24) Підприємство виконує самостійно утримання кладовищ (прибирання снігу, бруду, загібання листя, косіння трави, прибирання недоглянутих могил, зрізка аварійних дерев, підрізка кущів тощо).
- (25) Закупівля необхідних товарів, матеріалів, на які виділяється державна підтримка, проводиться відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro».
- (26) Відповідно до Листа кошти місцевого бюджету в розмірі 18 000 000 грн будуть використані на реалізацію заходів Програми, а саме:

Витрати СКП «Ритуальна служба»	2021 рік (грн)	2022 рік (грн)	2023 рік (грн)
1	2	3	4
Систематичне прибирання території міських кладовищ (заробітна плата працівників Підприємства, які займаються роботами з прибирання снігу, бруду, загібання листя, косіння трави тощо на території міських кладовищ, нарахування на заробітну плату)	1 900 000	2 200 000	2 500 000
Оплата послуг:			
водопостачання та електропостачання (послуги які надаються мешканцям міста безпосередньо на території кладовища)	60 000	70 000	80 000
Податки та обов'язкові платежі (ПДВ)	400 000	500 000	540 000
Придбання товарів:			
пально-мастильні матеріали (для бензокоси, яку використовують для косіння трави, трактора та ЗІЛа, які використовують для довозення сміття до місця вивезення та для очистки снігу)	350 000	440 000	470 000

1	2	3	4
<i>господарські товари та інвентар (мітли, коси, сани, вила, лопати, які використовують для утримання в належному стані кладовищ)</i>	70 000	90 000	100 000
<i>запасні частини до прибиральної техніки (для бензокоси, трактора та ЗІЛа, які використовують для утримання в належному стані кладовищ)</i>	80 000	100 000	110 000
Разом	2 860 000	3 400 000	3 800 000

Щодо видатків, пов'язаних зі сплатою податку на додану вартість (далі – ПДВ), то кошти з міського бюджету спрямовуються для СКП «Ритуальна служба» тільки на ту частину ПДВ, яка входить до складу витрат із надання послуг з обслуговування, утримання кладовищ, що надаються населенню безкоштовно.

Ці дані відображаються в плановому кошторисі на надання послуг і потім Надавачеві як головному розпоряднику коштів подаються акти виконаних робіт (наданих послуг), в яких і відображається фактична сума ПДВ саме за надані вищезазначені послуги.

2.

Заходи, що виконують підрядні організації, які обираються за допомогою системи публічних закупівель через систему «ProZorro»	2021 рік (грн)	2022 рік (грн)	2023 рік (грн)
<i>Послуги з охорони міських кладовищ</i>	1 600 000	1 800 000	1 900 000
<i>Послуги зі зрізки аварійних дерев на міських кладовищах</i>	190 000	250 000	280 000
<i>Послуга з вивезення твердих побутових відходів із кладовищ</i>	300 000	330 000	350 000
<i>Інші послуги (обслуговування відео камер, електроустановки, поточний ремонт об'єктів зовнішнього благоустрою, а саме: електродротів, електростовпів, опірних стінок)</i>	200 000	260 000	300 000
<i>Послуги з обслуговування та оренди біокабін</i>	50 000	60 000	70 000
Разом	2 340 000	2 700 000	2 900 000

Відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» підрядні організації будуть обиратися через тендерну процедуру «ProZorro».

Відповідно до інформації Надавача фінансування вищезазначених робіт, на які виділяється державна підтримка, буде перераховано підрядним організаціям у повному обсязі.

(27) Підприємство на платній основі надає послуги з оформлення свідоцтва про поховання, копання могили, перепоховання, автокатафалка тощо, що у відсотковому співвідношенні до загального обсягу діяльності становить 69,7 %.

(28) Відповідно до Листа СКП «Ритуальна служба» здійснює бухгалтерський облік за кожним видом діяльності таким чином, що забезпечується належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших платних послуг, що підтверджується наказом «Про облікову політику на підприємстві»

від 02.01.2018 та наказом «Про внесення змін до Наказу Про облікову політику на підприємстві» № 2 від 12.03.2020.

- (29) За інформацією Надавача, матеріали, що будуть придбані за кошти державної підтримки при наданні послуг, що надаються на платній основі, використовуватись не будуть. Роботи виконуються різними матеріалами, різним інвентарем та іншими робітниками.
- (30) Відповідно до Повідомлення проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Підприємства здійснюється відділом внутрішнього аудиту Тернопільської міської ради та фінансовою інспекцією Тернопільської області. Звітність про використання коштів, сума та інформація про виконані роботи, дотримання термінів виконання Підприємством робіт подається головному розпоряднику коштів та узагальнена інформація – міському голові, а також оприлюднюється на вебсайті E-Data.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Законодавство у сфері державної допомоги

- (31) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (32) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (33) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.
- (34) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

3.2. Сфера благоустрою

- (35) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить: організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (36) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів, зокрема, належить:

- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.

(37) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.**

(38) Згідно зі статтею 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» охорона та утримання об'єктів благоустрою комунальної форми власності, переданих органами місцевого самоврядування на баланс підприємствам, установам, організаціям, фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.

(39) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:

- органи державної влади та **органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;**
- підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
- орган державної влади або **орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів.** Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

(40) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, віднесені кладовища.**

(41) Статтею 28 Закону України «Про поховання та похоронну справу» **землі, на яких розташовані місця поховання, є об'єктами права комунальної власності і не підлягають приватизації або передачі в оренду.** На території місця поховання не можуть бути розташовані об'єкти іншої, крім комунальної, форми власності.

(42) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про поховання та похоронну справу» утримання кладовищ, військових кладовищ, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених, невпізнаних трупів забезпечується виконавчим органом міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.

(43) Згідно з частиною третьою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, в межах своєї компетенції затверджує типові положення про ритуальну службу.

(44) Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» **для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.**

Надання ритуальних послуг регулюється статтею 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу».

- (45) Відповідно до статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» ритуальні служби - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (46) Ритуальні служби можуть також надавати ритуальні послуги, не передбачені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, виготовляти предмети ритуальної належності. Тарифи щодо оплати таких послуг та предметів ритуальної належності встановлюються в межах, визначених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- (47) Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальні служби.
- (48) Згідно з пунктом 4 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, основними завданнями ритуальної служби в Україні є: здійснення організації поховання померлих і надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних послуг, не передбачених цим переліком, а також реалізація предметів ритуальної належності.

4. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

4.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (49) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (50) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (51) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.
- (52) СКП «Ритуальна служба» створено на підставі Закону України «Про благоустрій населених пунктів» з метою реалізації самоврядних повноважень (функцій) органів місцевого самоврядування для утримання територій об'єктів благоустрою – кладовищ у належному стані.

- (53) Відповідно до Статуту СКП «Ритуальна служба» створено з метою забезпечення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг.
Підприємство засноване на комунальній власності територіальної громади міста Тернопіль.
Власником Підприємства є Тернопільська міська рада, яка діє від імені територіальної громади міста Тернопіль.
- (54) Отже, за наведених умов СКП «Ритуальна служба» є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону.

4.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (55) Відповідно до Повідомлення державна підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів обсягом 18 000 000 грн.
- (56) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (57) Отже, державна підтримка СКП «Ритуальна служба» у формі поточних трансфертів на реалізацію Програми, а саме на утримання в належному стані кладовищ, надається за рахунок **місцевих ресурсів** у значенні Закону.

4.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (58) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (59) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (60) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (61) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

- (62) За інформацією Надавача, конкурсний відбір не проводився, оскільки Підприємство як балансоутримувач об'єктів благоустрою (кладовищ) повинно виконувати заходи з утримання кладовищ Тернопільської ОТГ.
- (63) При цьому СКП «Ритуальна служба» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» проводить конкурсні торги через систему публічних закупівель «ProZorro» з метою закупівлі товарів, матеріалів, на які виділяється державна підтримка. Роботи в частині покриття витрат на здійснення основної діяльності, а саме із утримання кладовищ (прибирання снігу, бруду, загібання листя, косіння трави, прибирання недоглянутих могил, зрізка аварійних дерев, підрізка кущів тощо), будуть виконувати працівники СКП «Ритуальна служба» самостійно. Роботи з охорони кладовищ, зі зрізки аварійних дерев на міських кладовищах, вивезення твердих побутових відходів із кладовищ, інші послуги (обслуговування відеокамер, електроустановки, поточний ремонт об'єктів зовнішнього благоустрою: електродротів, електростовпів, опірних стінок) з обслуговування та оренди біокабін, будуть виконуватися із залученням підрядних організацій, які визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro».
- (64) Оскільки СКП «Ритуальна служба» не було обрано на умовах конкурентної процедури, не можна стверджувати, що економічна вигода, що буде надана Отримувачу у вигляді покриття витрат з утримання кладовищ, була б доступною для нього за звичайних ринкових умов без втручання держави.
- (65) Крім того, Надавачем не надано достатніх доказів того, що державна підтримка на покриття витрат СКП «Ритуальна служба» зі здійснення основної діяльності, а саме з утримання кладовищ (прибирання снігу, бруду, загібання листя, косіння трави, прибирання недоглянутих могил, зрізка аварійних дерев, підрізка кущів тощо), визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема під час вибору отримувача за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету не були б меншими за ті, які мають бути використані для забезпечення діяльності отримувача.
- (66) Отже, надання державної підтримки СКП «Ритуальна служба» на здійснення основної діяльності, а саме з утримання кладовищ (прибирання снігу, бруду, загібання листя, косіння трави, прибирання недоглянутих могил, зрізка аварійних дерев, підрізка кущів тощо), **не виключає створення переваг** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (67) Разом із тим Надавачем обґрунтовано, що державна підтримка на придбання Підприємством необхідних для виконання заходів Програми товарів, матеріалів та робіт, які надають підрядні організації (з охорони міських кладовищ, зі зрізки аварійних дерев на міських кладовищах, вивезення твердих побутових відходів із кладовищ, інші послуги (обслуговування відеокамер, електроустановки, поточний ремонт об'єктів зовнішнього благоустрою: електродротів, електростовпів, опірних стінок) з обслуговування та оренди біокабін, визначена на мінімально можливому рівні, тобто за звичайних ринкових умов, з огляду на те, що для їх закупівлі буде проведено процедуру торгів, яка є конкурентною (усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, можуть взяти участь у процесі), прозорою (усі зацікавлені учасники мають право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів), недискримінаційною (у випадку наявності підстав вважати її дискримінаційною кожен учасник має право подати скаргу до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів), що, у свою чергу, **виключає створення переваг** для виробництва тих видів товарів (робіт, матеріалів), які будуть закуповуватись через систему «ProZorro».

4.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (68) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (69) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (70) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (71) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії ЄС щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС на практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні статті 107(1) Договору існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція. При цьому до уваги береться, чи інші суб'єкти господарювання мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.
- (72) До Надавача не надходило звернень від інших суб'єктів господарювання про наміри чи можливість здійснювати заходи Програми, на які буде спрямовано місцеві ресурси.
- (73) При цьому роботи, на які спрямовуються кошти державної підтримки (утримання кладовищ Тернопільської ОТГ), надаються безкоштовно для населення міста. Кошти державної підтримки не будуть використовуватися для здійснення платної діяльності. Отримувач забезпечує ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності, що запобігає витрачання коштів місцевих ресурсів при здійсненні Підприємством платної діяльності.
- (74) Отже, фінансова підтримка СКП «Ритуальна служба» на реалізацію Програми, а саме на послуги утримання кладовищ Тернопільської ОТГ, які є **безкоштовними для населення, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті, не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.**

5.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (75) Підтримка СКП «Ритуальна служба» у формі поточних трансфертів на реалізацію заходів Програми, а саме на утримання кладовищ Тернопільської ОТГ, обсягом 18 000 000 грн на період з 01.01.2021 по 31.12.2023 **не є державною допомогою** відповідно до Закону.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (76) Відповідно до інформації Надавача державна підтримка спрямовується на реалізацію заходів Програми, а саме на утримання кладовищ Тернопільської ОТГ (прибирання снігу, бруду, загібання листя, косіння трави, прибирання недоглянутих могил, зрізка аварійних дерев, підрізка кущів, охорона кладовищ, зрізка аварійних дерев на міських кладовищах, вивезення твердих побутових відходів із кладовищ, обслуговування та оренда біокабін, інші послуги (обслуговування відеокамер, електроустановки, поточний ремонт об'єктів зовнішнього благоустрою: електродротів, електростовпів, опірних стінок)).
- (77) При цьому роботи, на які спрямовуються кошти державної підтримки (утримання кладовищ Тернопільської ОТГ), надаються безкоштовно для населення міста.
- (78) Кошти державної підтримки не будуть використовуватися для здійснення платної діяльності. Отримувач забезпечує ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності, що запобігає витрачання коштів місцевих ресурсів при здійсненні Підприємством платної діяльності.
- (79) Отже, фінансова підтримка СКП «Ритуальна служба» на реалізацію заходів Програми, а саме на утримання кладовищ Тернопільської ОТГ, які є безкоштовними для населення, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті, не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.
- (80) Закупівля необхідних товарів, матеріалів, на які виділяється державна підтримка, буде відбуватися виключно відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro».
- (81) СКП «Ритуальна служба» здійснює бухгалтерський облік за кожним видом діяльності таким чином, що забезпечується належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших платних послуг, що підтверджується наказом «Про облікову політику на підприємстві» від 02.01.2018 та наказом «Про внесення змін до Наказу Про облікову політику на підприємстві» № 2 від 12.03.2020.
- (82) Враховуючи, що заходи СКП «Ритуальна служба», на які спрямовуються кошти державної підтримки, є безкоштовними для населення, зазначена підтримка не буде використовуватися для надання платних послуг, не реалізується на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не бере участі в господарському обороті на ринку, така підтримка не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.
- (83) Враховуючи наведене, фінансування СКП «Ритуальна служба» у формі поточних трансфертів на утримання кладовищ Тернопільської об'єднаної територіальної громади обсягом 18 000 000 грн на період з 01.01.2021 по 31.12.2023 **не є державною допомогою** відповідно до Закону.
- (84) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що на сьогодні Надавач скористався своїм правом та створив СКП «Ритуальна служба» відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності.

(85) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(86) Разом із тим слід зазначити, що:

- державна підтримка СКП «Ритуальна служба» повинна спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані з реалізацією Програми, а саме на утримання кладовищ Тернопільської ОТГ, та в жодному разі не може використовуватися на інші види діяльності, у тому числі на платній основі для населення;
- СКП «Ритуальна служба» повинно проводити конкурсні торги через систему «ProZorro» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою закупівлі товарів, матеріалів, робіт, на які виділяється державна підтримка;
- протягом всього строку надання державної підтримки Надавач має здійснювати контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку Отримувачем за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечити належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших послуг;
- використання коштів підтримки СКП «Ритуальна служба» на здійснення платної діяльності може містити ознаки державної допомоги.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» пунктами 2, 4 розділу II та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2016 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, зі змінами, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789, на підставі інформації, наданої Управлінням житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради, Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Визнати, що підтримка (фінансування), яку надаватиме Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології Тернопільської міської ради спеціалізованому комунальному підприємству «Ритуальна служба» Тернопільської міської ради, відповідно до проекту рішення «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства Тернопільської міської територіальної громади на 2021-2023 роки», у формі поточних трансфертів на утримання кладовищ Тернопільської об'єднаної територіальної громади обсягом 18 000 000 (вісімнадцять мільйонів) гривень на період з 01.01.2021 по 31.12.2023, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.